

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

РЕЗУЛЬТАТИ

ОПИТУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

072 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

Дубляни 2019

Зміст

Вступ	
Розділ 1. Оцінювання організації освітнього процесу та якості освітньої програми	6
Розділ 2. Оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання	19
Розділ 3. Оцінювання задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами	32
Розділ 4. Оцінювання рівня дотримання принципів академічної доброчесності	38
Висновки	
Додатки (форми анкет)	

ВСТУП

Важливим елементом розвитку особистості виступає освіта, оскільки завдяки їй можливим є процес становлення держави та суспільства. Впродовж часу, витраченого на здобуття вищої освіти, кожна людина проходить процес соціалізації, адаптації та інтеграції у суспільство. На основі цього відбувається становлення її світоглядних позицій. В частині формування особистості мотиваційні чинники щодо здобуття вищої освіти відіграють ключову роль. Досліджуючи з різних позицій мотиваційну систему здобувачів освіти, їхні ціннісні орієнтири, можливим видається краще зрозуміти мотиви їхньої поведінки та, на підставі цього, скоригувати і вдосконалити напрацювання та професійні знання для досягнення більшого ефекту в частині підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі фінансів, банківської справи та страхування.

Проведення у Львівському національному аграрному університеті щорічних опитувань здобувачів освіти, метою яких є дослідження мотивації, потреб та настроїв, сприяє вчасному реагуванню на усі проблемні та критичні питання освітнього процесу, що в свою чергу дозволяє проводити коригування та покращення усіх видів навчально-науково-дослідної та виховної роботи.

За мету при проведенні анкетування ставилось:

1. Виявлення якості організації освітнього процесу;
2. Виявлення можливостей формування індивідуальної траєкторії у межах реалізації студентоцентрованого підходу у навчанні;
3. Виявлення ступеня інформованості та обізнаності здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності;
4. Виявлення рівня задоволеності проходженням практик та його ролі у формуванні професійних компетентностей;
5. Виявлення рівня безпечності навчального та соціально-психологічного освітнього середовища здобувачів;

6. Виявлення конфлікту інтересів та превентивних заходів щодо його запобігання та розв'язання.

Завданням дослідження виступало вивчення рівня задоволеності здобувачів освіти якістю освіти, яку вони здобувають за своєю спеціальністю та визначення їх ставлення до різноманітних елементів навчального процесу.

Об'єктом дослідження були здобувачі вищої освіти денної та заочної форм навчання.

Всього було анонімно опитано 131 респондент. Отримані результати можна вважати репрезентативними, адже в опитуванні взяло участь 93,6% від загальної кількості здобувачів спеціальності.

Предметом дослідження виступили думки здобувачів освіти стосовно організації освітнього процесу за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Анкетування проводилося за такими напрямками:

1. Оцінювання організації освітнього процесу та якості освітньої програми.
2. Оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання.
3. Оцінювання задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами
4. Оцінювання рівня дотримання принципів академічної доброчесності.

До розробки анкет залучались представники академічної спільноти ЛНАУ та здобувачі освіти – представники ССО «Основа». Окремі запитання узгоджувалися з роботодавцями та стейкхолдерами. Розроблені анкети проходили погодження із навчальним відділом ЛНАУ.

Анкетування проводилось у листопаді-грудні 2019 року. Результати дослідження відображені у звіті та обговорювалися на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування (протокол № 7 від 13 січня 2020 року), у якому приймали участь члени кафедри, представники сту-

дентства (Тимків І.М.) та керівник навчального відділу ЛНАУ (Микула О.Я).

За результатами виконаного аналітичного дослідження за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» науково-педагогічні працівники зможуть сформувати, оновити та удосконалити силабуси, робочі та навчальні програми, матеріали навчально-методичного характеру, що в підсумку дозволить підвищити рівень викладання навчальних дисциплін в цілому та сприятиме формуванню програмних результатів здобувачів освіти.

Розділ 1. Оцінювання організації освітнього процесу та якості освітньої програми

Для проведення опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» було використано репрезентацію анкетного опитування. Нами було отримано відповіді від 131 здобувача вищої освіти денної і заочної форми навчання.

На підставі аналізу факторів впливу на обрання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (рис. 1), приходимо до висновку, що при виборі майбутньої спеціальності здобувачами вищої освіти важливою була думка і рекомендації батьків, які відіграли ключову роль для 77 респондентів, а також 39 опитаних осіб прислухалися до порад друзів і колег. Як підказують результати анонімного опитування, лише у 11% студентів було власне бажання навчатися за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Львівського національного аграрного університету.

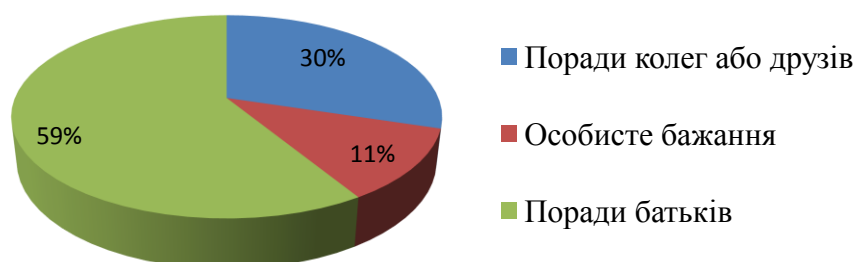

Рисунок 1 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Що стало поштовхом до вибору Вами спеціальності, за якою Ви навчатетесь?», %**

Аналізуючи відповідь на питання «Ви задоволені якістю освіти, яку отримуєте за даною спеціальністю?», бачимо, що більшість здобувачів вищої

освіти задоволені, оскільки така думка побутувала у більше, ніж 100 респондентів або 85% усіх респондентів. На рис. 2 представлені результати відповіді досліджуваного запитання, де лише 1% опитаних вважає, що отримує недостатньо якісні освітні послуги при здобутті майбутнього фаху.

Таким чином відзначимо, що практична більшість студентів задоволена якістю надання освітніх послуг для формування у них відповідного рівня знань із можливістю застосування їх у професійній діяльності.

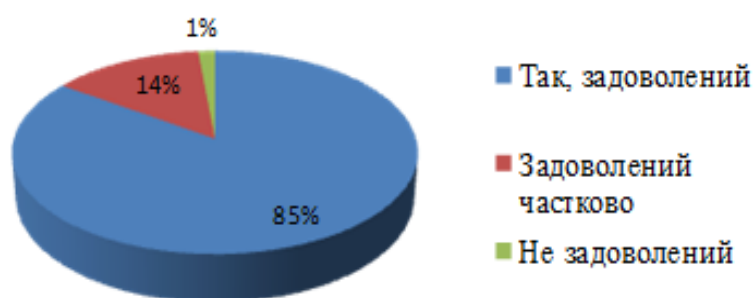

Рисунок 2 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Ви задоволені якістю освіти, яку отримуєте за даною спеціальністю?**», %

На рис. 3 представлені результати анкетування здобувачів освіти з приводу їх думки на предмет повноти та інформативності сформованої освітньої програми для набуття фахових навиків і вмінь.

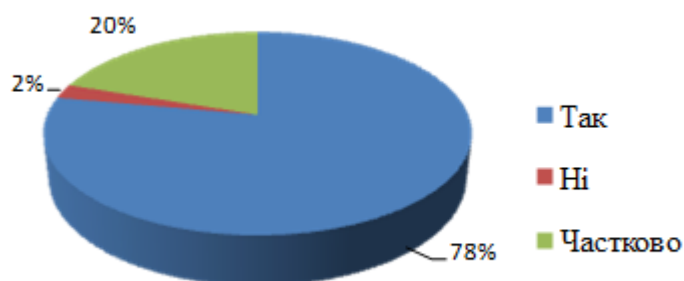

Рисунок 3 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Чи достатнім є зміст (перелік компонентів, дисциплін) освітньої програми для успішної роботи за фахом?**», %

102 особи із загальної кількості опитаних вважає, що освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування» укомплектована на відповідному рівні і в повній мірі допоможе здобувачам вищої освіти освоювати фахові компетенції у виробничому процесі.

Поряд з тим, 2% респондентів схильні вважати, що слід більше уваги приділити включенню вузькоспеціалізованих дисциплін до освітньої програми та 26 опитаних дали відповідь на поставлене їм питання – «частково». На цій основі приходимо до висновку, що для вдосконалення навчального процесу за спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» доцільно дослухатись до рекомендації здобувачів вищої освіти.

Для створення сприятливих умов засвоєння матеріалу не менш важливим залишається якісний рівень організації навчального процесу в університеті. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» звертають на це велику увагу, про що свідчать результати їх відповіді на питання «Чи задоволені Ви організацією навчального процесу?» (72% або 95 осіб із 131). Із репрезентації відповіді, відображеної на рис. 4, бачимо, що 26% студентів хотіли би в окремих аспектах покращити організацію досліджуваного нами процесу, і лише 2 осіб мають негативне враження. Така думка має право на існування і допоможе шукати шляхи покращення цього процесу на майбутнє.

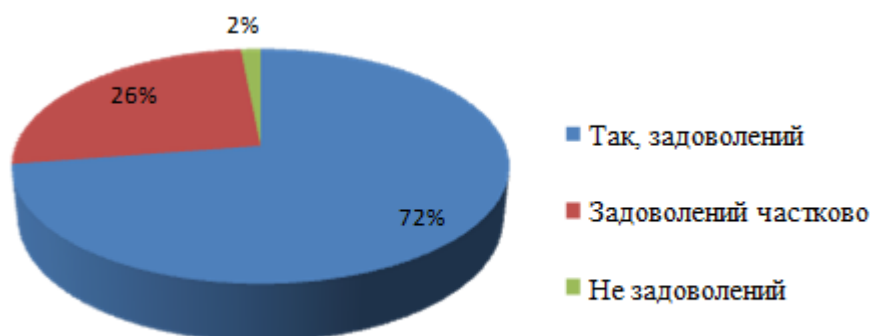

Рисунок 4 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи задоволені Ви організацією навчального процесу?», %

Як відомо, від вміння викладача використовувати усталені та сучасні форми та методи донесення до здобувачів вищої освіти навчального матеріалу залежить рівень опанування теоретичних основ та практичних вмінь.

Методами і формами викладення за освітньою програмою респонденти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» задоволені 88% респондентів та задоволені частково – 12% відповідно із загальної кількості опитаних. Позитивним є й те, що при відповіді на питання «Чи задоволені методами навчання і викладання за Вашою спеціальністю?» відповідей «ні» не виявилось.

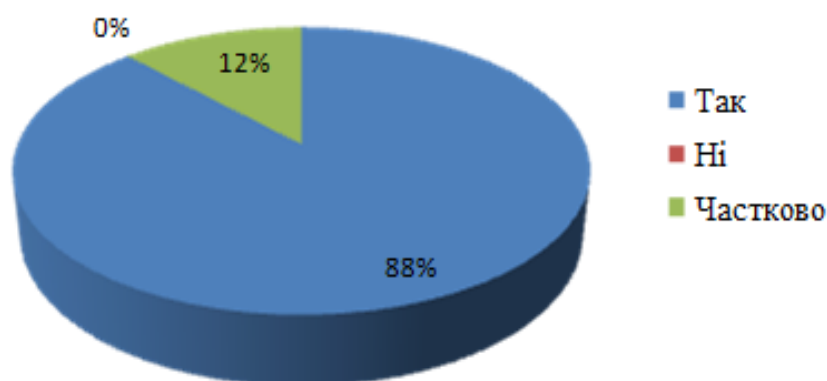

Рисунок 5 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Ви задоволені методами навчання і викладання за Вашою освітньою програмою?»**, %

Такий результат анкетного опитування свідчить про високий рівень педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників кафедри фінансів, банківської справи та страхування, який постійно підтверджується участі у вітчизняному та закордонному стажуванні і допомагає «йти в ногу» із цифровізацією навчального процесу.

Глибину і специфіку освітнього процесу за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» можна охарактеризувати через призму інструментарію, який використовується колективом кафедри при викладі навчального матеріалу. В портфелі сучасного педагога має бути достатній варіативний набір методів навчання, однак, як підказують результати аналізу анонімного опитування, здобувачами вищої освіти найбільше сприймаються лекції-дискусії (36%), наочні засоби (26%) та участь у конкурсах наукових робіт (11%). Яскравим підтвердженням цьому є можливість представлення матеріалу у формі презентаційних слайдів і показ їх за допомогою сучасних мультимедійних пристроїв та підготовкою опитаних для участі щорічних конкурсів наукових робіт за межами навчального закладу всеукраїнського масштабу. Меншою мірою студентам подобаються ігрові ситуації, творчі завдання, диспути, бліц-опитування, питома вага в структурі можливих варіантів відповідей, коливаючись, зменшується від 10 до 5% відповідно. Результати опитування інтерпретовано на рис. 6.

Рисунок 6 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Вкажіть, які активні методи навчання використовуються в освітньому процесі?», %

На питання «Чи усі дисципліни, які Ви вивчаєте, важливі для Вашої професійної діяльності?» найбільшу питому вагу становлять позитивні відповіді (разом 87%) – «так» (106 осіб або 81%) та «частково» (8 осіб або 6%) відповідно (див. рис. 7). Опитані вважають, що в період навчання за обраною спеціальністю дисципліни, які вивчити їм пропонується, формують в них достатній, а подекуди і високий рівень знань теоретичних основ фінансово-кредитного механізму.

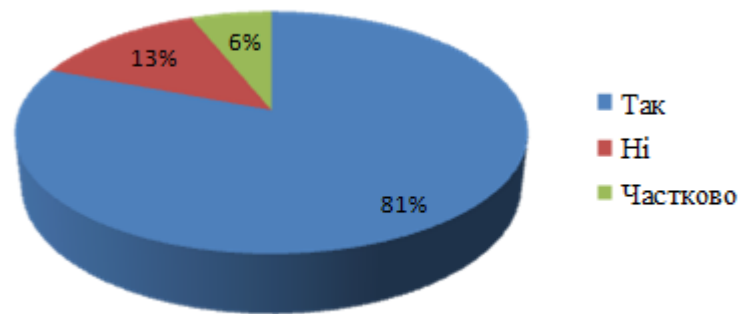

Рисунок 7 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи усі дисципліни, які Ви вивчаєте, важливі для Вашої професійної діяльності?»**, %

Відрадним є те, що у здобувачів вищої освіти щороку спостерігається підвищений інтерес до засвоєння навчального матеріалу із подальшою можливістю його використання при працевлаштуванні їх за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Однак, 17 осіб хотіли б внести зміни у освітню програму, оскільки переконані, що той перелік навчальних дисциплін, який їм запропоновано, недостатньо формує у майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навиків для професійної діяльності.

Здобувачі вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», як і здобувачі вищої освіти, які навчаються і за іншими спеціальностями у Львівському національному аграрному університеті, не позбавлені права вільного вибору навчальних дисциплін, яке щорічно ними

реалізується. Результати відповіді, відображені на рис. 8, підтверджують цю можливість, оскільки всі без винятку відповіді «так».

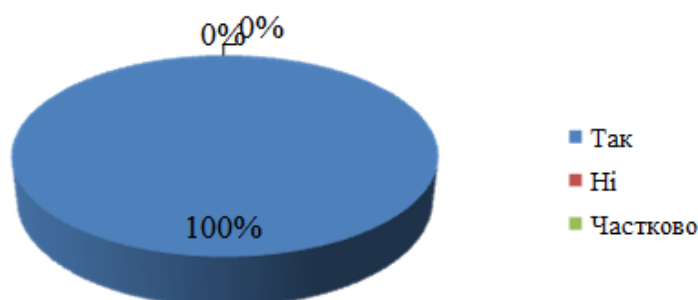

Рисунок 8 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Чи реалізуються за Вашою спеціальністю вільний вибір дисциплін?**», %

Як відомо, рівень знань і фаховості викладачів посідає далеко не останнє місце при обранні майбутньої спеціальності. Така характеристика важлива як для потенційних абітурієнтів, так і для їхніх батьків. Згідно із результатами опитування, відображеними на рис. 9, у відповідях респондентів спостерігається висока оцінка професійності та обізнаності кафедр фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного аграрного університету – 76% та 24% опитаних відповідно. Досить позитивним явищем залишається відсутність негативної відповіді в оцінці рівня викладання дисциплін викладачами спеціальності.

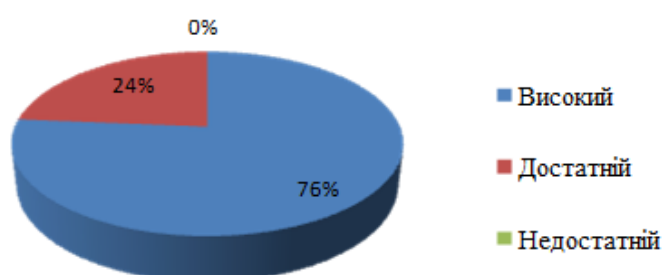

Рисунок 9 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Оцініть рівень викладання дисциплін викладачами спеціальності**», %

На питання «Чи довели до Вашого відома інформацію про мету, зміст, очікувані результати навчальних дисциплін до початку навчання?» здобувачами об'єктивно було оцінено результати роботи професорсько-викладацького складу, який забезпечує навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

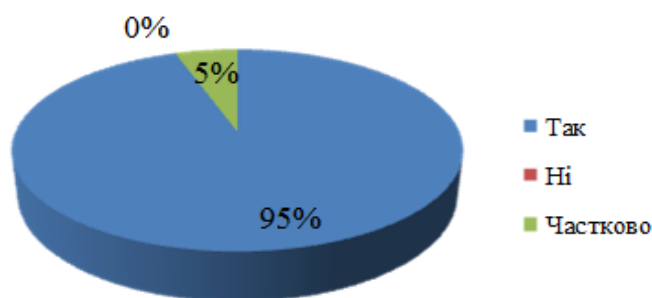

Рисунок 10 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи довели до Вашого відома інформацію про мету, зміст, очікувані результати навчальних дисциплін до початку навчання ?», %**

На рис. 10 проілюстровано відповіді на задане питання, у числі яких ми не спостерігаємо явища непроінформованості студентів із основними програмними результатами, загальними та спеціальними компетенціями, а також метою та змістом дисциплін, які вивчаються ними на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Усі інші варіанти відповідей на це питання мають позитивні відповіді – 95% та 5% відповідно.

Педагогічній діяльності притаманною є риса постійного вдосконалення своєї майстерності та саморозвитку. Такий вектор руху зумовлюється впливом змін і розвитку освітнього процесу та суспільного розвитку. Метою динамічного розвитку педагогічних навиків і фаховості є адаптація і вчасне реагування на нові виклики і завдання. Реалізація отриманих навиків і вмінь у педагогів повинна трансформуватися через неупередженість, об'єктивізм і професіоналізм в їх діяльності.

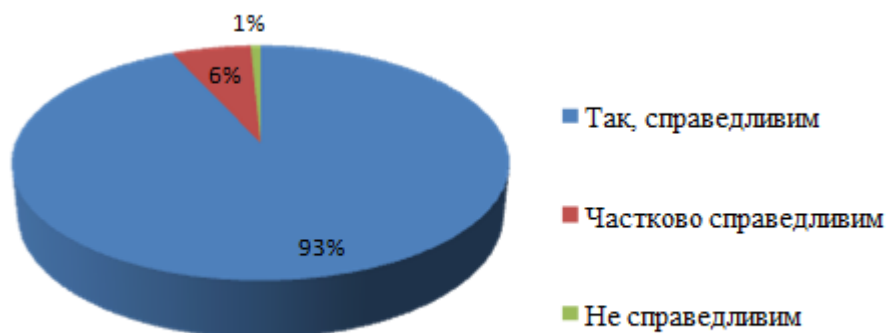

Рисунок 11 – Результати відповідей респондентів на питання: «**Чи справедливим є оцінювання викладачами знань здобувачів освіти?**», %

На підставі опрацьованих результатів анонімного опитування респондентів стосовно питання «Чи справедливим є оцінювання викладачами знань здобувачів освіти?», 93% здобувачів вищої освіти дали відповідь «так», а 6% студентів вважають процес оцінювання знань викладачами студентів не зовсім об'єктивним. Також слід відзначити, що 1% здобувачів вищої освіти зустрічалися із, на їх думку, несправедливим оцінюванням знань. Така характеристика вимагатиме від колективу викладачів, які забезпечують якість навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» оцінки проявів подібних випадків та чіткого дотримання принципів об'єктивності у майбутньому.

Невід'ємною вимогою часу для формування фахових навиків і компетентностей у здобувачів освіти є покращення якості освітнього процесу в частині налагодження тісної співпраці між студентами і роботодавцями, провідними спеціалістами чи експертами галузі із подальшим працевлаштуванням їх. На думку респондентів, випусковою кафедрою фінансів, банківської справи та страхування створено всі умови для проходження виробничої практики на філіях кафедри, а також у формі публічних лекцій чи в позааудиторний час є можливість залучення фахівців-практиків до навчального процесу. Так, за результатами репрезентації результатів опитування спостерігається об'єктивне твердження респондентів

– 76% та 24% позитивних відповідей відповідно. У анкетах опитаних здобувачів освіти не зустрічалася відповідь на задане запитання «ні, у жодному разі».

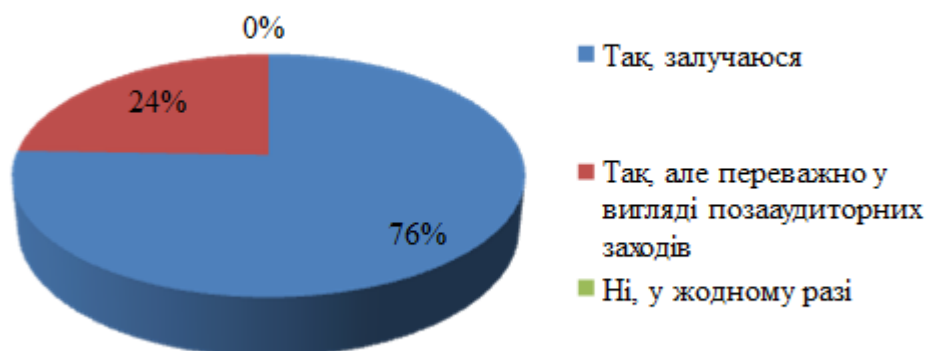

Рисунок 12 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи залучалися до навчального процесу фахівці-практики, представники роботодавців, експерти галузі?»**, %

За умовами договорів про створення філій кафедри фінансів, банківської справи та страхування передбачено проведення публічних лекцій та практичних занять провідними спеціалістами та фахівцями та проведення виїзних засідань на базі цих філій. Така співпраця із роботодавцями та стейкхолдерами має на меті важливе практичне значення і допомагає здобувачам вищої освіти закріпити отримані знання та втілити у виробничому процесі. Подібні заходи і проходження виробничої практики на базі філій кафедри допомагає студентам отримати практичний досвід у роботі і розвивати загальні та спеціальні компетентності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Так, інтерпретація результатів відповідей на питання: «Чи проходження навчальної та виробничої практики сприяло підвищенню рівня Ваших знань та навичок?» охоплювалася позитивними відповідями – 99% - «так» та «1%» – «частково».

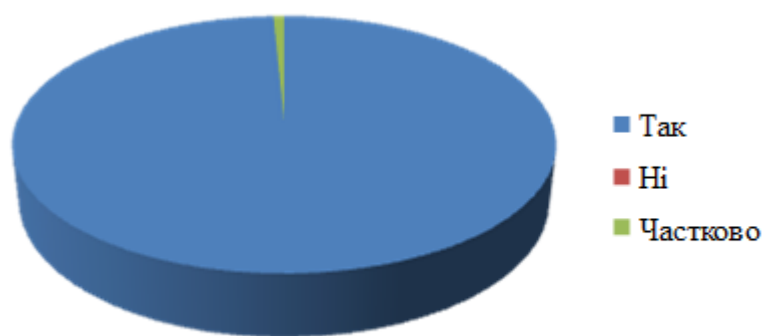

Рисунок 13 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи проходження навчальної та виробничої практики сприяло підвищенню рівня Ваших знань та навичок ?», %**

Важливим напрямом організації освітнього процесу є наукова робота студентів. Вона реалізується через функціонування студентських наукових гуртків, участь в діяльності яких дає можливість провести апробацію результатів наукових досліджень, створює сприятливі умови для обміну передовим досвідом між ученими з інших вищих навчальних закладів і науково-дослідних установ України та зарубіжжя, а також допомагає налагодити взаємовигідну співпрацю в сфері науково-дослідної роботи.

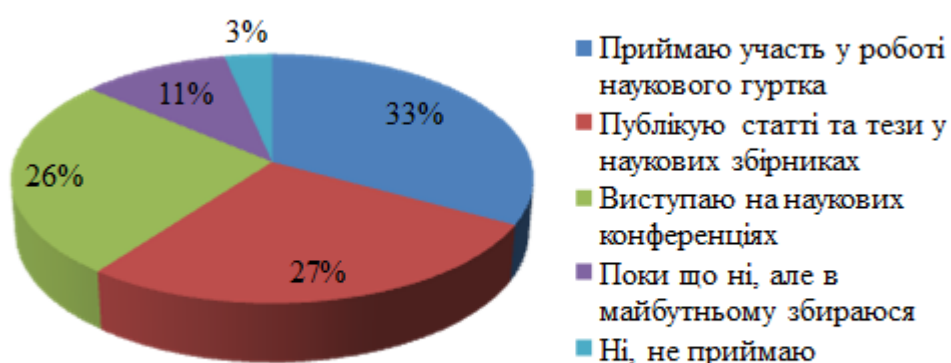

Рисунок 14 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи приймали Ви участь у науково-дослідній роботі здобувачів освіти ?», %**

Результати опитування респондентів щодо їх участі у студентській науково-дослідній роботі свідчать про зацікавленість здобувачів вищої освіти у діяльності наукових гуртків (98 осіб або 33%), можливістю публікування результатів своїх наукових досліджень у формі статті, тез доповідей (81 осіб або 27%), апробацією наукових досліджень на конференціях (77 осіб або 26%), а також зустрічалася відповідь щодо перспективи роботи у студентському науковому гуртку в 11% опитаних. Позитивним у дослідженні результатів анонімного опитування є те, що не зустріли ми жодної відповіді респондентів, які б не бажали долучитися до студентського наукового активу університету.

Рівень знань і вмінь, отриманих після закінчення освітнього ступеня «Бакалавр», є підґрунтям для набуття вищих і якісніших рис та професійних навиків.

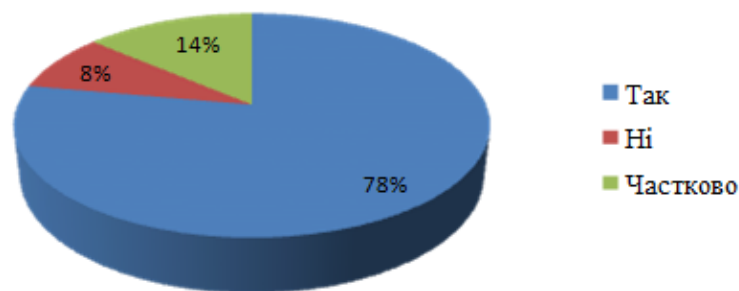

Рисунок 15 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи задоволені Ви рівнем отриманих знань та вмінь під час навчання за обраною Вами освітньою програмою?», %

Аналіз рівня задоволення отриманими знаннями та вміннями, під час навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» показав доволі позитивний результат. Результати відповідей на питання «Чи задоволені Ви рівнем отриманих знань та вмінь під час навчання за обраною Вами освітньою програмою?» повністю та частково задоволених студентів виявилось 92%, а лише 8% або 11 осіб вказали, що не задоволені рівнем

отриманих знань.

На цій основі вважаємо, що доцільно вдосконалювати організацію навчального процесу в частині підвищення фахових компетентностей викладачів щодо донесення програмного матеріалу до студентів із використанням активних методів навчання.

На підставі отриманих конкретних пропозицій респондентів щодо покращення якості освіти та освітнього процесу у Львівському національному аграрному університеті приходимо до висновку, що лише незначну частину здобувачів вищої освіти цікавлять питання подальшого впровадження в освіту новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема всебічного розвитку дистанційного навчання, ефективне використання дидактичного навчального матеріалу, а також можливість впровадження дуальної форми навчання за спеціальністю.

Більшість опитаних студентів (80-85%) влаштовує організація навчального процесу за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» і жодного разу не пошкодували про правильність вибору при вступі на навчання.

Розділ 2. Оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання

Робота викладача вищої школи спрямована головним чином на те, щоб здобувачі освіти з якими він працює, мали змогу самостійно оволодівати певними знаннями та вміннями, застосовуючи при цьому інформацію, одержану від лектора. Використовуючи у своїй роботі систему активних методів навчання викладачі кафедри скеровують студентську роботу у потрібне русло, спонукають здобувачів освіти до активної розумової праці і, базуючись на теоретичному лекційному матеріалі, допомагають здобувачам вищої освіти, за їх активної участі, вдумливо і послідовно застосовувати отримані знання на практичних заняттях.

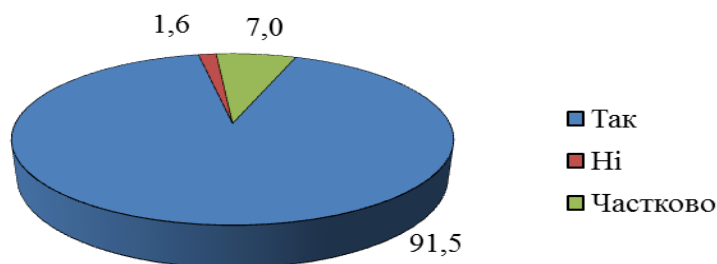

Рисунок 16 – Розподіл відповідей студентів на питання: «Чи в ході навчання використовуються активні методи (мозкові штурми, ділові ігри, тренінги)?», %

На питання: «Чи в ході навчання використовуються активні методи (мозкові штурми, ділові ігри, тренінги)?», нами було отримано відповіді відображені на рис. 16. Зокрема, 91,5% опитаних студентів відповіли, що викладачі у своїй роботі використовують активні методи навчання, 7,0% респондентів зазначили, що лише частина викладачів використовують такі методи навчання і лише 1,6% зазначили, що викладачами не використовуються ці методи.

Для того, щоб лекційне та практичне заняття було змістовним, наповненим, цікавим та результативним, слід велику увагу приділяти якісним

підходам до викладання навчального матеріалу, завдяки яким здобувач освіти буде постійно зацікавленим у вивченні старого та пізнанні нового матеріалу і на основі їх компіляції зможе вибудовувати своє бачення стосовно фінансової проблематики присутньої на момент вивчення окремої дисципліни. Викладачі кафедри, застосовуючи сучасні підходи до викладання навчальних дисциплін, серед яких виокремлюють евристичну бесіду, постановку проблемних запитань, активну самостійну роботу з навчальною літературою, цілеспрямовано та послідовно здійснюють виклад матеріалу.

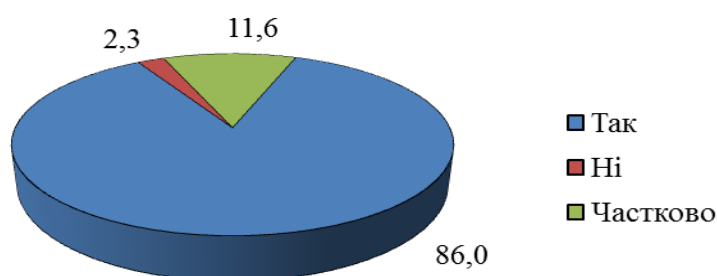

Рисунок 17 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи виклад матеріалу є логічним, аргументованим, здатним зацікавити здобувачів освіти до навчання?»**, %

Оцінка відповідей на питання: «Чи виклад матеріалу є логічним, аргументованим, здатним зацікавити здобувачів освіти до навчання?» показала наступні результати: 86,0% респондентів зазначили, що їм цікаво бути присутніми на заняттях, оскільки виклад матеріалу здійснюється викладачами на належному рівні, є аргументованим та цікавим. Однак, 11,6% опитаних студентів відмітили, що виклад матеріалу лише частково зміг їх зацікавити, а 2,3% учасників опитування відповіли, що на їхню думку подані матеріали не справили на них належного враження і були нецікавими. Зважаючи на це, слід звернути увагу на покращення способів та методів подачі окремих матеріалів з метою зацікавлення здобувачів освіти до навчання.

Базою високого рівня досягнень здобувача освіти є фахові, глибокі та системні знання. Завдяки їм він може та вміє використовувати здобуті знання на практиці, самостійно виконувати оцінку різноманітних проблемних ситуацій, економічних процесів, виявляти, інтерпретувати та обстоювати особисту позицію стосовно специфічних питань фінансового характеру.

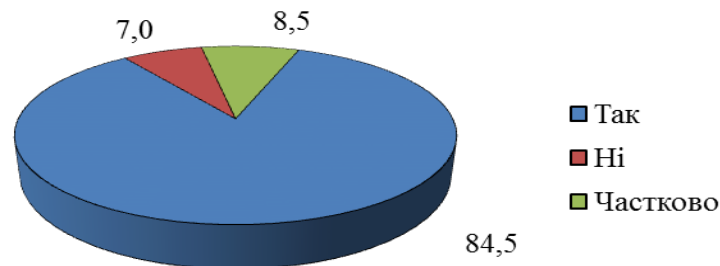

Рисунок 18 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи викладач сприяє зростанню освітніх досягнень здобувачів освіти?**», %

Аналіз отриманих відповідей студентів на питання: «Чи викладач сприяє зростанню освітніх досягнень здобувачів освіти?» відображених на рис. 18 дозволив зробити наступні висновки. Так, 84,5% опитаних здобувачів освіти зазначили, що викладачі кафедри у достатній мірі сприяють зростанню їхніх освітніх досягнень, допомагають їм у засвоєнні та використанні на практиці здобутих знань. З числа респондентів 8,5% відповіли, що на їх думку викладачі частково здійснюють таке сприяння, а 7,0% зазначили, що з боку викладачів не відчули належного, на їхню думку, сприяння у цих питаннях.

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування» передбачає проведення для студентів практичної підготовки. Знання теоретичного характеру, отримані здобувачами освіти впродовж навчання необхідно закріплювати та поглиблювати, беручи участь у всіх процесах (виробничих і невиробничих), передбачених установчими документами підприємств, організацій, установ. При цьому важливою компонентою виступає збір фактичних матеріалів, зокрема фінансової звітності, для того,

щоб у майбутньому їх можна було використати під час написання курсових робіт чи розрахункових робіт на практичних заняттях.

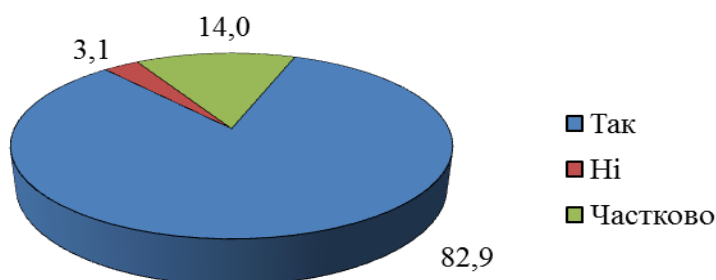

Рисунок 19 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи викладачі націлюють здобувачів освіти на практичне використання теоретичних знань в майбутній професійній діяльності?»**», %

Відносно якості практичної підготовки здобувачів освіти, які давали відповідь на питання: «Чи викладачі націлюють здобувачів освіти на практичне використання теоретичних знань в майбутній професійній діяльності?», то результати анкетування показали, що 82,9% студентів переконані, що викладачі переконливо сприяють тому, щоб сформувати в них бачення важливіості практичного застосування набутих теоретичних знань. Серед опитуваних 14,0% відповіли, що на їх думку викладачі лише до певної міри скеровують студентів на те, щоб на практиці застосовувати здобуті знання. Крім того, 3,1% респондентів відповіли, що на їхнє переконання викладачі не спонукали їх до практичного використання отриманих знань.

Професійна поведінка викладача є невід’ємною частиною педагогічної культури викладача. Викладач з високим рівнем педагогічної культури має свій індивідуальний стиль, характеризується ерудованістю, гнучкістю думок, системністю науково-педагогічної діяльності, здатністю обґрунтовувати власну наукову позицію та генерувати варіативні рішення при вирішенні дискусійних питань. Інтелігентна манера поведінки у поєднанні з естетичним зовнішнім виглядом формують у здобувачів освіти естетичні смаки та

уявлення щодо професійної діяльності викладача.

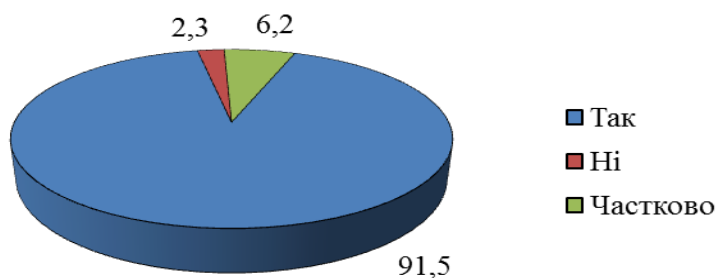

Рисунок 20 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи володіють викладачі високою ерудицією, інтелігентною манерою поведінки, естетичним зовнішнім виглядом?»**, %

Манери викладача повинні мати чітко виражений особистісний характер. Тому, для викладачів важливим є доведення до автоматизму власного стилю педагогічних манер. Відповідаючи на питання: «Чи володіють викладачі високою ерудицією, інтелігентною манерою поведінки, естетичним зовнішнім виглядом?» студенти у своїй переважаючій більшості, а саме 91,5% від опитаних, відмітили присутність зазначених якостей у викладачів. Однак, 6,2% респондентів відповіли, що викладачі лише частково відповідають даним критеріям, а 2,3% від загальної кількості анкетованих дали негативну відповідь на поставлене питання.

Сутність лекції полягає у активній взаємодії лектора зі студентами в ході якої відбувається спільний навчальний пошук. Головною метою лектора є забезпечення зустрічної активності з боку студентів, де вони не просто «механічно» отримують новий матеріал, а беруть активну участь у опрацюванні, розумінні та засвоєнні нової інформації.

Як свідчать відповіді здобувачів освіти на питання: «Чи володіють викладачі сучасними методами навчання та викладання?» (рис. 21), 89,9% опитуваних зазначили, що викладачі з високим професіоналізмом, використовуючи наочні матеріали та приклади з виробництва, проводять заняття.

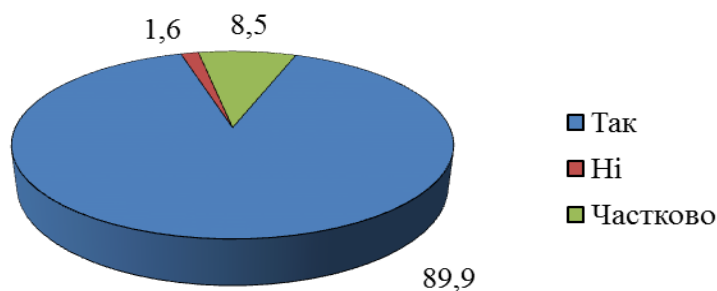

Рисунок 21 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи володіють викладачі сучасними методами навчання та викладання?**», %

Однак, на думку 8,5% респондентів, викладачі частково відповідають очікуваним від них вимогам. Також, на думку 1,6% від проанкетованих студентів, викладачі не володіють такими методами навчання.

Важливою складовою та пріоритетним напрямом освітнього процесу виступає забезпечення якості вищої освіти. З її допомогою досягається спільна діяльність усіх учасників, які приймають участь у освітньому процесі. Зважаючи на це, система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти повинна бути відкритою, прозорою та інформативною.

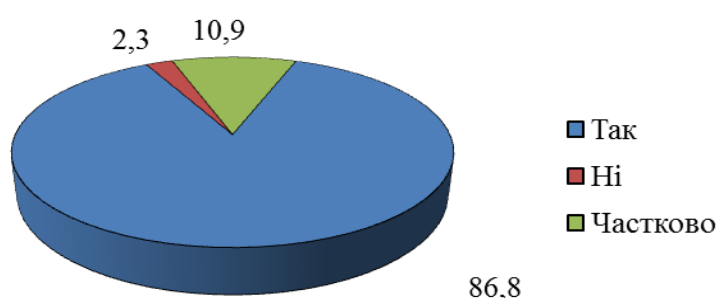

Рисунок 22 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи доступними для здобувачів освіти критерії оцінювання знань?**»

Результати вивчення відповідей студентів на питання: «Чи доступними для здобувачів освіти критерії оцінювання знань?» підтвердили припущення про те, що у здобувачів освіти є повний доступ до критеріїв оцінювання

знань, про що зазначили 86,8% респондентів. Частково, на думку 10,9% опитаних є доступними дані критерії. І лише на переконання 2,3% здобувачів освіти доступ до критеріїв є відсутнім.

Згідно чинного законодавства, здобувачам освіти мають бути доступні освітні програми та інші нормативні документи, які повинні бути оприлюднені на офіційному сайті закладу вищої освіти. Вони мають бути зрозумілими, чіткими і недискримінаційними.

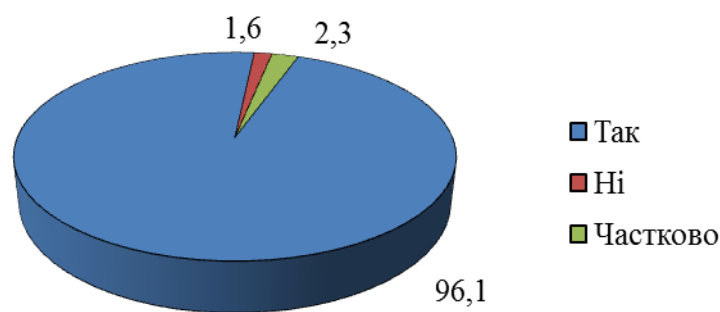

Рисунок 23 – Розподіл відповідей студентів на питання: «Чи є доступними для здобувачів освіти Освітні програми, графіки освітнього процесу, розклади і робочі програми навчальних дисциплін?»

Відносно доступу студентів до інформації, що стосується освітніх програм, графіків освітнього процесу, робочих програм навчальних дисциплін і графіків, то спираючись на результати дослідження, можна прийти до висновку, що 96,1% опитуваних зазначили, що такий доступ у повній мірі є приступним для них, 2,3 % відповіли, що на їх думку така інформація є частково доступною, а 1,6% зазначили, що вони не мали доступу до даної інформації.

Важливий аспект діяльності викладача полягає у його здатності співпрацювати зі студентами. Оскільки робота викладача є розумовою роботою, вона має виконуватися у комфортних і сприятливих умовах. Тому, завдяки правильній організації роботи викладача та належному підбору аудиторій, а також відповідним санітарним нормам, забезпечується

створення комфортного мікроклімату та сприятливої психологічної атмосфери у спілкуванні.

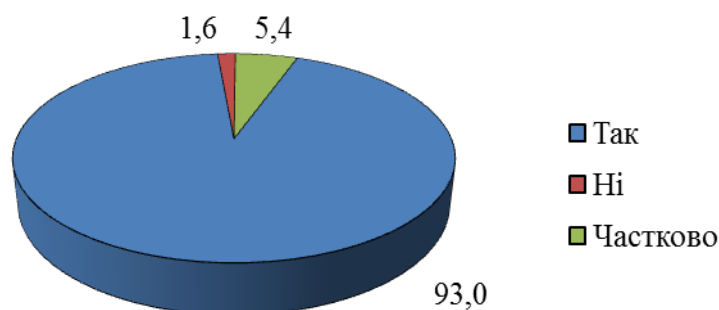

Рисунок 24 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи забезпечується викладачами комфортний мікроклімат в аудиторії та створюється сприятлива психологічна атмосфера у спілкуванні?**»

Аналіз відповідей здобувачів освіти на питання: «Чи забезпечується викладачами комфортний мікроклімат в аудиторії та створюється сприятлива психологічна атмосфера у спілкуванні?» засвідчив про позитивні відповіді, оскільки 93,0% опитуваних підтвердили, що відчують себе комфортно під час занять. Також, незначна частина студентів, а саме 5,4%, зазначила, що частково підтримують таку тезу, а 1,6% респондентів відповіли негативно на це запитання.

Вміння самостійно здійснювати пошук нових знань, систематизувати і аналізувати дані, вміти висловлювати власну, аргументовану позицію виступають в якості вимог до здобувача вищої освіти. Завдяки науково-дослідній роботі студент виробляє у себе здатність розв'язувати принципово нові завдання.

Оцінка відповідей на запитання: «Чи залучали Вас до участі в науково-дослідній роботі?» показала досить цікавий результат, так як 75,2% здобувачів освіти зазначили і підтвердили, що вони брали активну участь у науково-дослідній роботі кафедри, зокрема у студентському науковому гуртку.

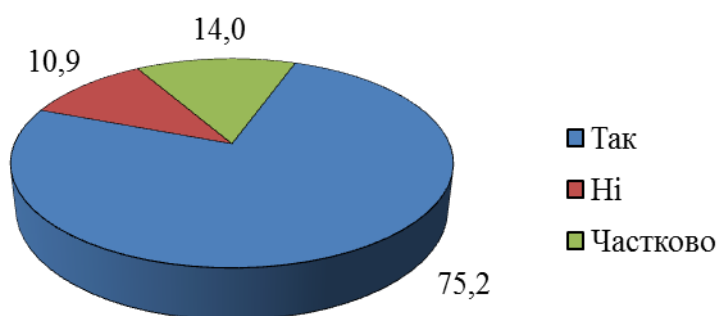

Рисунок 25 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи залучали Вас до участі в науково-дослідній роботі?»**

Частина студентів (14,0%) відповіли, що вони інколи цікавилися і брали участь у наукових заходах, що відбувалися в університеті і на кафедрі. А 10,9% опитуваних відповіли, що наукова діяльність для них є не цікавою.

Мету та програмні результати навчальної дисципліни слід формулювати чітко і зрозуміло, оскільки це полегшить розуміння суті справи усіма учасниками освітнього процесу.

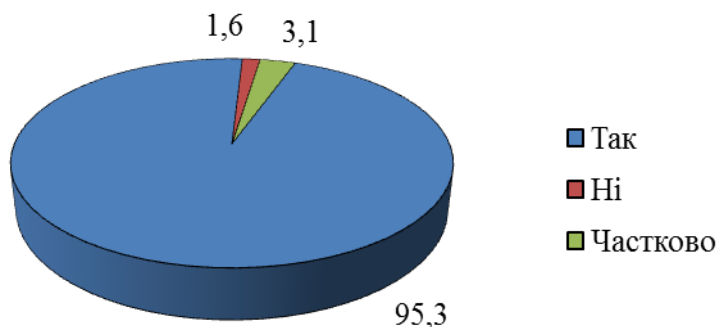

Рисунок 26 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи зрозуміло викладачі формулюють мету та програмні результати навчальної дисципліни?»**

Аналіз опитування здобувачів освіти на питання: «Чи зрозуміло викладачі формулюють мету та програмні результати навчальної дисципліни?» дозволяє провести оцінку рівня зрозумілості подачі інформації

та кінцевої мети навчання за спеціальністю. Так, на думку 95,3% респондентів, вони в повній мірі були поінформовані викладачами про мету і програмні результати навчальної дисципліни, в той час як 3,1% відповіли, що вони частково зрозуміли зі слів викладачів зміст і кінцевий результат навчання з дисциплін, а 1,6% відповіли, що зовсім не зрозуміли, що мали на увазі викладачі при формулюванні мети навчання з конкретної дисципліни.

Бібліотека здійснює опосередкований вплив на особистість студента, допомагає забезпечити самостійну організацію науково-дослідної роботи студента.

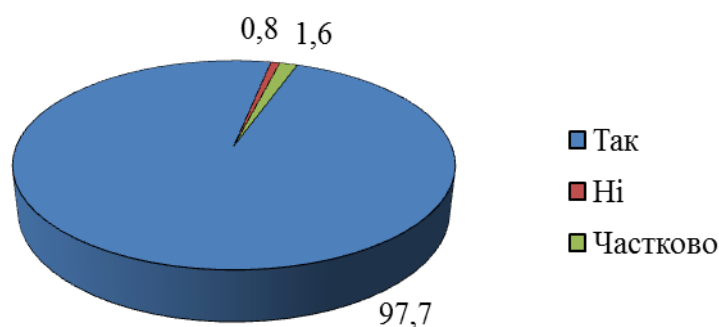

Рисунок 27 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи мають здобувачі освіти доступ до навчальної та наукової літератури бібліотеки університету?**»

Як свідчать відповіді студентів на питання: «Чи мають здобувачі освіти доступ до навчальної та наукової літератури бібліотеки університету?» 97,7% опитуваних відповіли, що доступ до бібліотеки є завжди відкритим і вони у повній мірі користувалися навчальною і науковою літературою. Натомість 1,6% анкетованих відповіли, що лише інколи відвідували бібліотеку, оскільки в основному користувалися іншими джерелами отримання інформації, а 0,8% респондентів зазначили, що не відвідували бібліотеку зовсім.

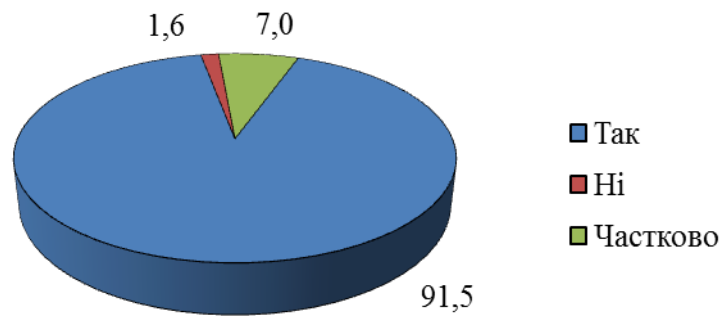

Рисунок 28 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи проведення іспитів відбувається у сприятливій та доброзичливій атмосфері?»**

Відповідаючи на питання: «Чи проведення іспитів відбувається у сприятливій та доброзичливій атмосфері?» студенти у своїй більшості (91,5%) зазначили, що іспити відбувалися у хорошій атмосфері. Також, 7,0% опитуваних відзначили, що екзамени пройшли для них добре, а 1,6% відповіли, що для них все відбулося на іспитах у звичайному режимі.

Здобувачі вищої освіти з метою самореалізації, досягнення успіху та отримання бажаної професії ставлять собі за мету здобуття вищої освіти. Рівень задоволеності обраною спеціальністю має прямий зв'язок із тим, яку роботу студент планує в майбутньому отримати. Тому, формування професійних ціннісних мотивів є досить складним і багатоетапним процесом.

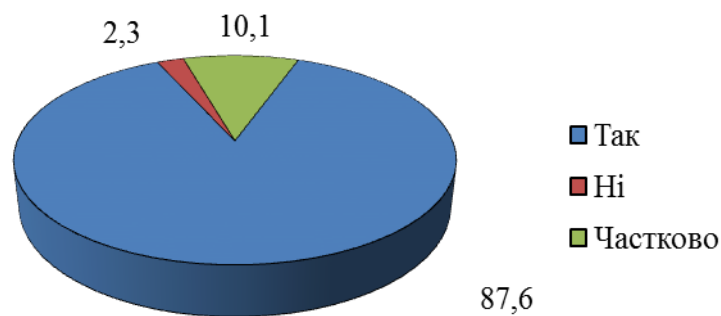

Рисунок 29 – Розподіл відповідей студентів на питання: **«Чи задоволені Ви навчанням за обраною спеціальністю?»**

Задоволеність результатам навчання є важливою складовою усього процесу навчання. Аналіз відповідей на питання: «Чи задоволені Ви навчанням за обраною спеціальністю?» показав, що 87,6% від загальної кількості опитуваних повністю задоволені навчанням за спеціальністю, яку вони обрали, 10,1% студентів відповіли, що частково, а 2,3% зазначили, що не в повній мірі.

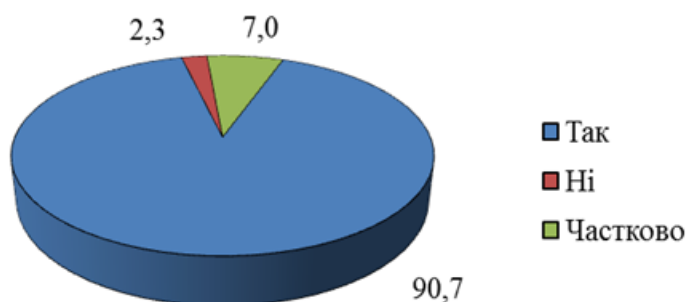

Рисунок 30 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи об'єктивні викладачі в оцінці знань студентів під час освітньої діяльності?**»

Як показали відповіді студентів на питання: «Чи об'єктивні викладачі в оцінці знань студентів під час освітньої діяльності?» стан справ з незаангажованим оцінюванням знань зі сторони викладачів перебуває на належному рівні. Зокрема, 90,7% респондентів зазначили, що їх знання були в повній мірі об'єктивно оцінені, 7,0% відповіли, що оцінка їхніх знань була об'єктивна частково, а 2,3% зазначили, що не цілком об'єктивною.

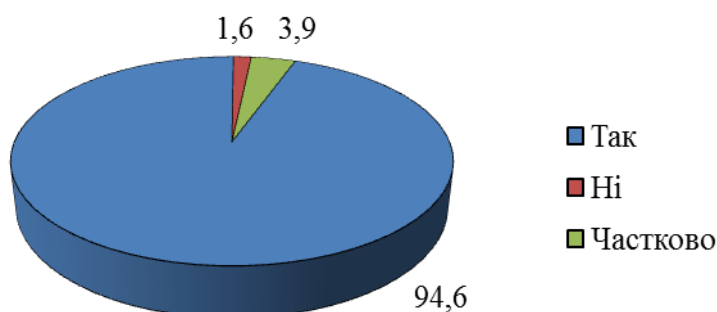

Рисунок 31 – Розподіл відповідей студентів на питання: «**Чи пропонує і послідовно керується викладач системою встановлених вимог і критеріїв для оцінки результатів освітньої діяльності?**»

Від того наскільки послідовним у своєму підході до процесу викладання і, в подальшому, оцінювання знань студентів є викладач залежить подальше навчання здобувачів освіти. Тому, на питання: «Чи пропонує і послідовно керується викладач системою встановлених вимог і критеріїв для оцінки результатів освітньої діяльності?» було отримано відповіді відображені на рис. 31. З них випливає, що повністю та частково, на думку опитуваних, викладач керується системою встановлених вимог і критеріїв для оцінки результатів освітньої діяльності, про що зазначили 94,6% і 3,9 % відповідно. Натомість, 1,6 % вважають, що даних вимог викладачі не дотримуються, тому на перспективу варто було б більше уваги приділити покращенню цієї ділянки роботи.

В цілому, загальна оцінка задоволеності методами навчання і викладання свідчить про переважаючу задоволеність здобувачами освіти, про що вони і зазначили у відповідях на поставлені питання. Також, варто зазначити, що об'єктивність оцінювання перебуває на належному рівні і, в основному, не викликає сумнівів.

Розділ 3. Оцінювання задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами

Наступним напрямом опитування здобувачів вищої освіти було з'ясування їх думки щодо задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами. Як підказують результати інтерпретації відповідей здобувачів вищої освіти, на належному рівні в університеті забезпечується інформування освітнього процесу. Так, на питання «Чи в повній мірі висвітлюється інформація щодо навчання на сайтах університету?» 86% респондентів дали відповідь «так», 11% вважають, що не в повній мірі оприлюднюється інформація щодо особливостей освітнього процесу за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». І лише 3% респондентів оцінюють наповненість доступною інформацією, яку можна використовувати в процесі навчання, недостатньою і такою, яку доцільно було б покращити з метою вдосконалення навчального процесу.

Щодо необхідності віртуальності у навчальному середовищі немає сумнівів, позаяк інтеграція навчального процесу вимагає адаптації інформаційної складової до вимог часу. Ефективність використання віртуальних навчальних середовищ має на меті покращення викладу навчального матеріалу та підвищує рівень його засвоєння. У відповіді на питання щодо використання віртуальних навчальних середовищ, всі здобувачі схиляються до думки, що сьогодні використання віртуальних освітніх середовищ спрощує їм методику опанування новими інструментами освітнього процесу. 92% і 8% опитаних поділилися за відповідями «так» і «частково» відповідно.

Доступність форм інформування відіграє надзвичайно важливу роль у опрацюванні та засвоєнні навчального матеріалу. Вважаємо, що від вміння поінформувати здобувачів освіти про використання сучасних інструментів освітнього середовища бути в пріоритеті прес-центру університету.

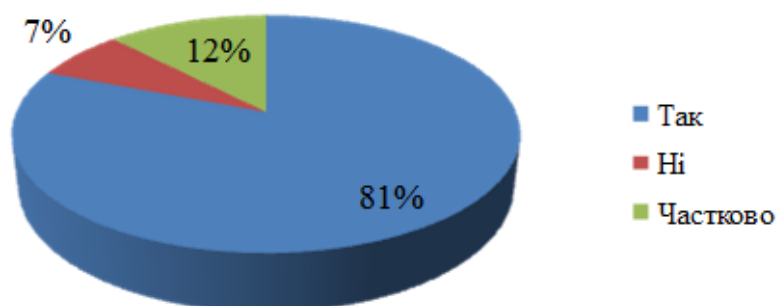

Рисунок 32 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи на Вашу думку наявні на сайті університету форм інформування є зрозумілими?»**, %

Так, за відповіддю на питання «Чи на Вашу думку наявні на сайті університету форм інформування є зрозумілими?» голоси респондентів розділилися на 81% опитаних, які переконані, що із інформації сайту університету можна почерпнути усю необхідну для навчання інформацію, а 16 здобувачам освіти її недостатньо для засвоєння потрібної інформації.

Важливу роль у підготовці майбутніх фахівців у сфері фінансів, банківської справи та страхування відіграють наявні побутові умови проживання, а також санітарно-гігієнічні норм їх забезпечення. При відповіді на запитання «Чи забезпечуються закладом вищої освіти належні побутові та санітарно-гігієнічні умови проживання в гуртожитку?», більшість із опитаних дали відповідь «так» (79%) та «частково» (5%). Однак, були відповіді, які вказували на певні упущення в питаннях забезпечення відповідних житлово-побутових умов проживання здобувачів освіти у гуртожитках. Вважаємо, що підсилення цієї ділянки роботи потрібне для надання якісних освітніх послуг у перспективі.

Забезпечення належної спортивної інфраструктури для ведення здорового способу життя здобувачами освіти завжди було і є в пріоритеті розвитку Львівського національного аграрного університету. Прекрасний стадіон, футбольне поле, бігові доріжки та, оснащені спортивним інвентарем,

спортивні зали дозволяють здобувачам освіти вдосконалювати свою спортивну майстерність і дбати про своє здоров'я. Відповідь на питання «Чи сприяє наявна спортивна інфраструктура забезпеченню здорового способу життя?» була одностайною у всіх опитаних і лише незначна кількість респондентів вважає, що доцільно її продовжувати модернізувати.

За час навчання на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти для здобувачів освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» забезпечується комфортний психологічний клімат. Не менш важливим є їх проживання у студентських гуртожитках, де в повній мірі організовується безпечне і належне перебування. До такого висновку приходимо на підставі отриманих відповідей респондентів на наступні питання. Так, при відповіді на запитання «Чи забезпечується комфортний психологічний клімат під час проживання в гуртожитку?» видно, що здобувачі освіти загалом задоволені або частково задоволені проживанням, оскільки є комфортні умови проживання і помірна плата за комунальні послуги. Однак, 2% опитаних вважає, що адміністрації університету та студентського містечка слід більше фінансувати роботи, пов'язані із благоустроєм прилеглих територій до гуртожитків.

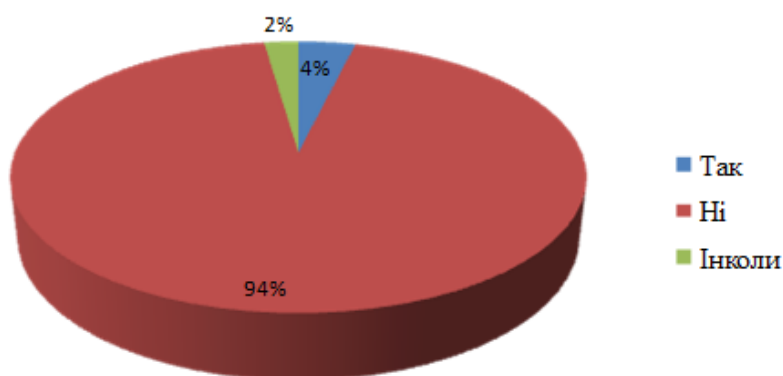

Рисунок 33 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи зустрічалися Ви із випадками психологічного тиску впродовж навчання?», %

Слід відзначити, що 5 опитаних осіб за час навчання за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» мали негативний досвід впливу психологічного тиску, що вимагає від керівництва університету недопущення подібних фактів у майбутньому. Загалом, 96% респондентів задоволені створеним психологічним середовищем і допомагають своїм вмінням домовлятися чи вести рівнозначний діалог викладачам як кафедри фінансів, банківської справи та страхування, так і університету його підтримувати.

Окрім спортивної інфраструктури у м. Дубляни, студентське містечко Львівського національного аграрного університету має чудову паркову зону з відпочинковими секторами для організації культурного дозвілля здобувачів вищої освіти. Всі опитані були одностайні у відповіді, що відділом з організації виховної роботи Львівського національного аграрного університету приділяється надзвичайно багато уваги моральному, естетично-культурному вихованні молоді.

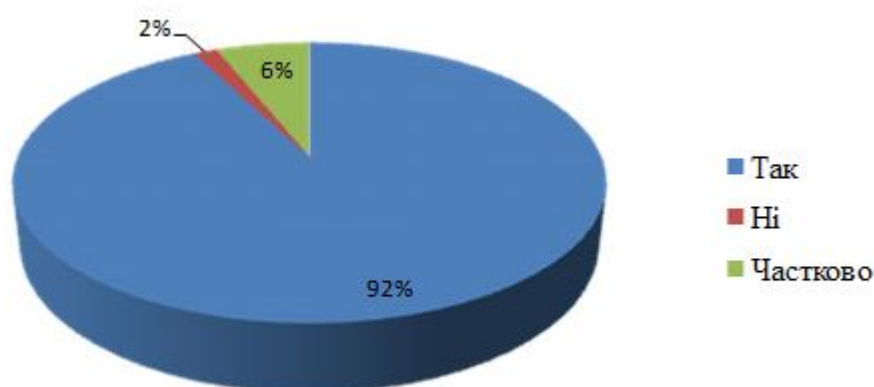

Рисунок 34 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи в достатній мірі формується світогляд здобувачів освіти через моральне, естетично-культурне виховання?»**, %

Підтвердженням цього є інтерпретація відповідного питання, відповіді на яке розподілилися на: «так» - 121 особа, «ні» - 2 особи та «частково» - 8 осіб. Таке враження у здобувачів освіти склалося через практичну більшість їх залученості до діяльності ССО «Основа», профкому аспірантів та

студентів ЛНАУ, Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених ЛНАУ, діяльності великої кількості студентських гуртків та народних творчих колективів.

За відповіддю на питання «Як Ви оцінюєте існуючий у закладі вищої освіти рівень забезпеченості освітнього середовища життя і здоров'я здобувачів освіти?» думки опитаних мали різноплановий вигляд, однак більшість із них вважає, що наявні умови здійснення освітньої діяльності безпечні для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Відрадним було і те, що недостатній рівень забезпечення безпеки життя і здоров'я у респондентів не був відзначений жодним із опитаних.

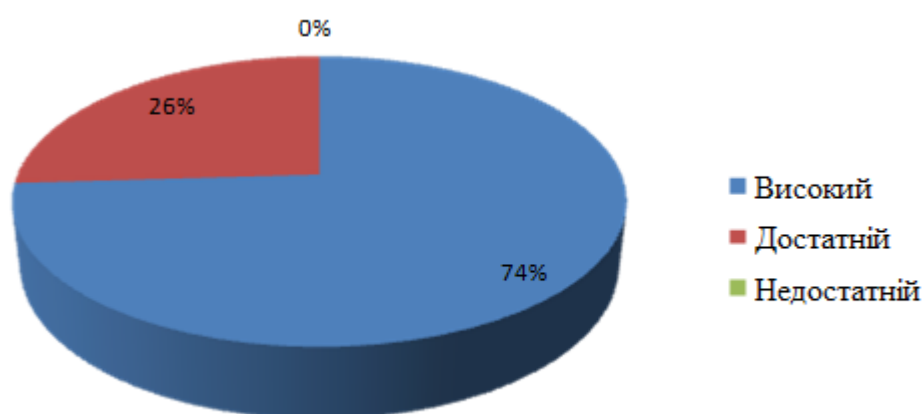

Рисунок 35 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Як Ви оцінюєте існуючий у закладі вищої освіти рівень забезпеченості безпеки освітнього середовища для життя і здоров'я здобувачів освіти?», %

Соціальний захист студентства у закладі вищої освіти здійснюється за багатьма напрямками. До головних із них відносять забезпечення здобувачів освіти житлом (гуртожитком) на час навчання, виплата стипендій, яка є основою соціальної підтримки та захисту студентів, які навчаються за державним замовленням, а також є заохоченням до підвищення рівня своїх знань. Значне місце в системі підтримки та заохочення найбільш обдарованих студентів займають академічні іменні стипендії, а також низка

стипендій імені видатних українців, а також можливість отримання соціальної підтримки від університету здобувачам освіти, які є активними у науково-дослідній, спортивній, культурно-мистецькій сфері діяльності Львівського національного аграрного університету.

На питання «Чи поінформовані Ви щодо можливості отримання соціальної підтримки від закладу вищої освіти?» більшість респондентів підтвердила про існування такої можливості, та її отримання при перебуванні ними у важкому матеріальному становищі. Недостатньо поінформованими виявилися 19% опитаних. Окрім законодавчо визначеної такої можливості, в університеті є і ряд заохочувальних премій для стимулювання розвитку студентської наукової діяльності, творчості обдарованої молоді та їх спортивного саморозвитку.

Отже, в цілому, понад 90% респондентів задоволені сформованим освітнім середовищем, про що свідчать відповіді на поставлені їм запитання. Наявне матеріально-технічне забезпечення та інфраструктура для підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» дозволяє набути і сформувані фахові компетенції та програмні результати здобувачами освіти впродовж навчання.

Розділ 4. Оцінювання рівня дотримання принципів академічної доброчесності

Дотримання принципів академічної доброчесності є запорукою ефективності і якості навчального процесу і думка безпосередніх учасників навчального процесу про це є необхідним елементом процесу анкетування.

Так на запитання: «Чи використовували Ви результати науково-дослідної роботи інших здобувачів освіти, видаючи їх за свої?», нами було отримано усі заперечні відповіді, тобто 100% респондентів вважають що користуватись чужими напрацюваннями є недоцільно і недопустимо, а це, на нашу думку, є похвальним.

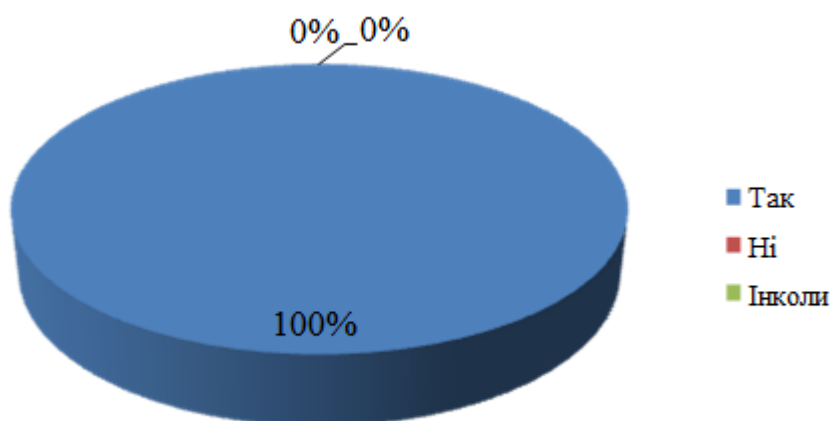

Рисунок 36 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи використовували Ви результати науково-дослідної роботи інших здобувачів освіти, видаючи їх за свої?», %

Оприлюднення часткових, або повних наукових результатів, отриманих третіми особами, як результатів власного дослідження є досить серйозною проблемою академічної спільноти. У зв'язку із великою кількістю навчальних закладів, які готують майбутніх бакалаврів, достатньо гостро стоїть питання наявності плагіату. Яка ж думка здобувачів вищої освіти? На питання «Чи відомі Вам факти академічного плагіату та інших форм академічної не доброчесності в університеті?», виявлено, що 95% опитаних

невідомі факти академічного плагіату, 4% інколи стикались, а 1% схвально відповів на поставлене запитання.

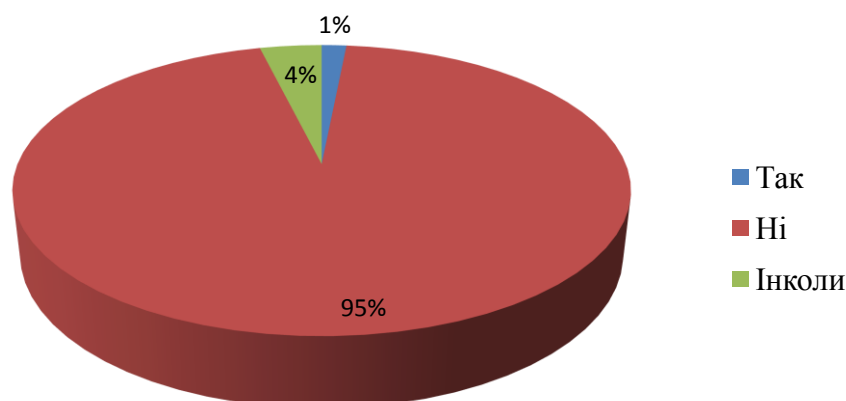

Рисунок 37 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи відомі Вам факти академічного плагіату та інших форм академічної не доброчесності в університеті?», %

Їхні відповіді свідчать про позитивні і прийнятні тенденції академічної доброчесності. Також здобувачам вищої освіти було поставлене ще одне подібне запитання «Чи стикались Ви з проявами академічного плагіату в університеті?», на яке 4% проанкетованих відповіли, що інколи зустрічались з такими проявами.

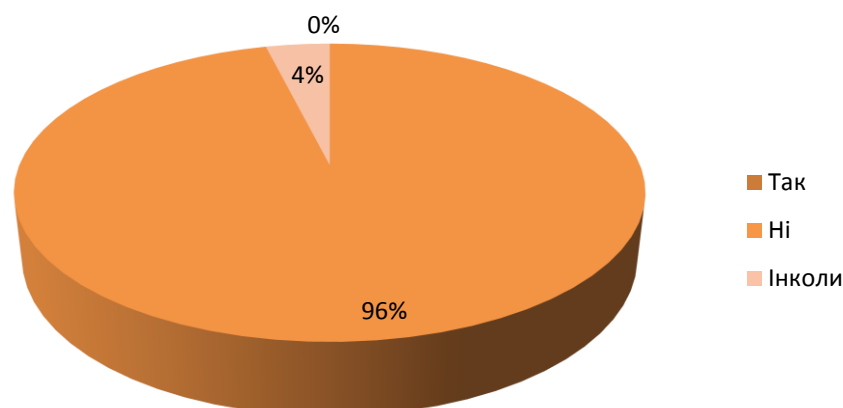

Рисунок 38 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «Чи стикались Ви з проявами академічного плагіату в університеті?», %

Ситуація щодо дотримання принципів академічної доброчесності у вітчизняній освіті в частині широкого розповсюдження проявів плагиату є на сьогодні досить важливою. Тому важливо постійно проводити моніторинг і у випадку виявлення таких фактів здійснювати заходи щодо їх усунення.

Оцінювання знань – досить складний процес, що вимагає від викладача бути не тільки фахівцем, але і щирим у відношенні до здобувача вищої освіти, бачити в ньому рівну собі особистість, відноситися до нього з повагою та доброзичливо. Справедливо виставлена оцінка стимулює майбутніх бакалаврів до більш наполегливої і напруженої роботи в процесі навчання. На запитання «Чи відомі Вам факти завищення або заниження викладачами оцінки знань здобувачами освіти?» – 78% проанкетованих відповіли, що такими фактами вони не володіють, в той же час – 13% позитивно відповіли на поставлене запитання, 9 % констатують, що інколи зустрічались з такими явищами.

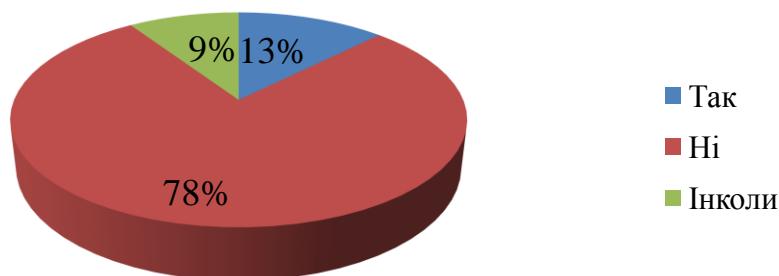

Рисунок 39 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи відомі Вам факти завищення або заниження викладачами оцінки знань здобувачами освіти?»**, %

При проведенні анкетування було цікаво почути думку молодих людей «Чи дотримуються здобувачі освіти та викладачі правил і норм академічної доброчесності?». Серед опитаних здобувачів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» фіксуємо неоднотайність у відповідях. 96 відсотків опитаних вважають, що викладачі і здобувачі освіти дотримуються норм академічної доброчесності, а чотири відсотки притримуються

протилежної думки.

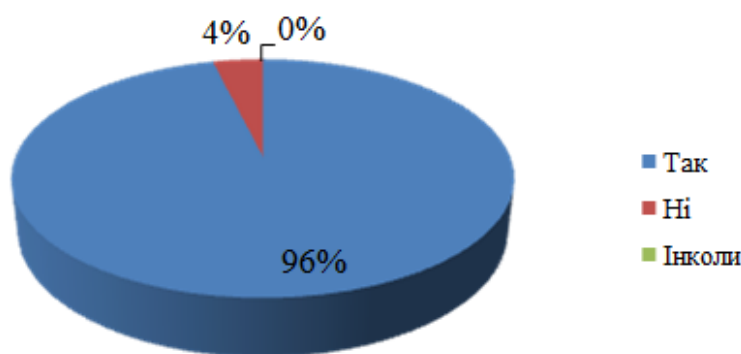

Рисунок 40 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи дотримуються здобувачі освіти та викладачі правил і норм академічної доброчесності?»**

До переліку питань в анкеті було включене питання, «Чи здійснюється контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти?». На це запитання 94% респондентів відповіли схвально на поставлене запитання, адже в університеті діє система перевірки на плагіат магістерських, робіт, статей. Крім того керівники наукових робіт, курсових робіт, тощо також здійснюють перевірку результатів досліджень на доброчесність. Та все ж 6% анкетованих все-таки вважають, що є проблеми при забезпеченні контролю за дотриманням академічної доброчесності.

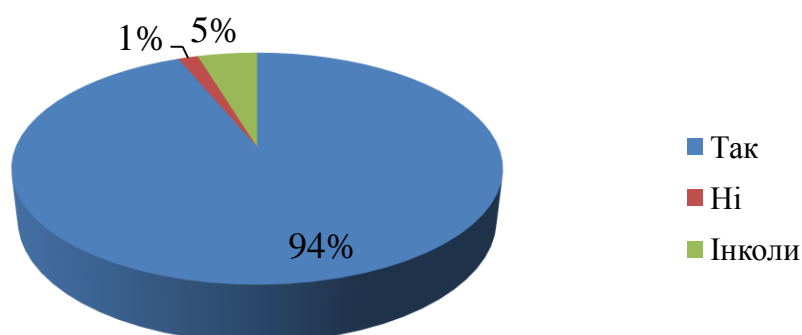

Рисунок 41 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи здійснюється контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти?»**,%

У професійній діяльності, незалежно від спеціальності завжди високо цінувалася і цінується компетентність. А у вищій школі вона потребує постійного вдосконалення та застосування сучасних підходів та методик, які би вирізнялися своєю неординарністю та цікавістю. Адже подача правдивої та необхідної інформації предметного характеру з уст викладача є його обов'язком і завданням. Проте, викладач повинен бути не просто носієм знань, а й здатним породжувати ці знання, займаючись науково-дослідною роботою і залучаючи до неї здобувачів вищої освіти. Чи це дійсно так? «Чи зустрічались Ви з професійною некомпетентністю викладачів під час вивчення навчальних дисциплін?». Таке запитання було поставлене анкетованим здобувачам освіти. На їхню думку, викладачі, які здійснюють у них навчання, достатньо фахово і сумлінно підходять до виконання своїх обов'язків. Професійна компетентність викладачів не викликає сумніву, що і підтверджено опрацьованими результатами анкетування. 97% опитаних засвідчили високу професійну компетентність викладацького складу, а 3% все ж засвідчують проблематику в окремих випадках.

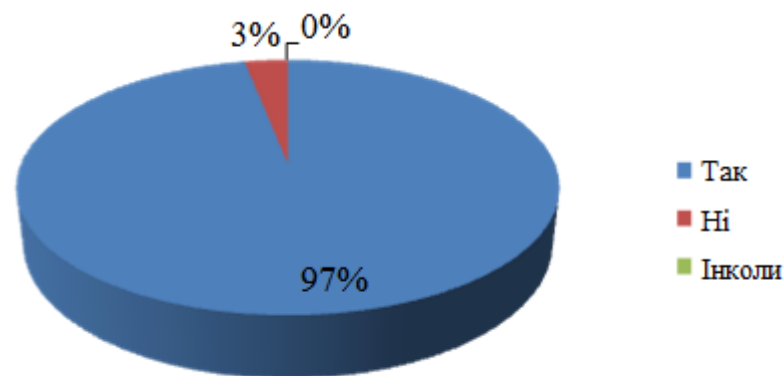

Рисунок 42 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи зустрічались Ви з професійною некомпетентністю викладачів під час вивчення навчальних дисциплін?»**.

Освіта – це один із головних чинників цивілізованого та економічного розвитку держави, що дає сьогодні поштовх до стратегічного вирішення завдань і забезпечення системного реформування вітчизняної вищої школи.

Все це повинно сприяти модернізації та інтеграції нашого освітнього простору до Європейської спільноти. У сучасному освітньому процесі проблема інноваційних методів навчання і надалі є однією із актуальних у науково-дослідній та педагогічній діяльності. Однак, в умовах постійних метаморфоз та трансформацій при управлінні вищою школою, інноваційні методи і технології потребують частого корегування. На запитання «Чи інноваційні освітні методи та технології мають місце в професійній діяльності викладачів?» 95% опитаних ствердно відповіли на це питання. 3% опитаних вважає, що інноваційні технології відсутні у навчальному процесі, а 2% опитаних констатують, що вкрай рідко застосовуються інноваційні технології. Та все ж при підготовці бакалаврів у ході навчального процесу в цілому задля вирішення поставлених завдань і здобуття належних компетентностей використовуються ділові ігри, імітаційні вправи, комп'ютерні і тестові програми (М.Е.doc), тощо.

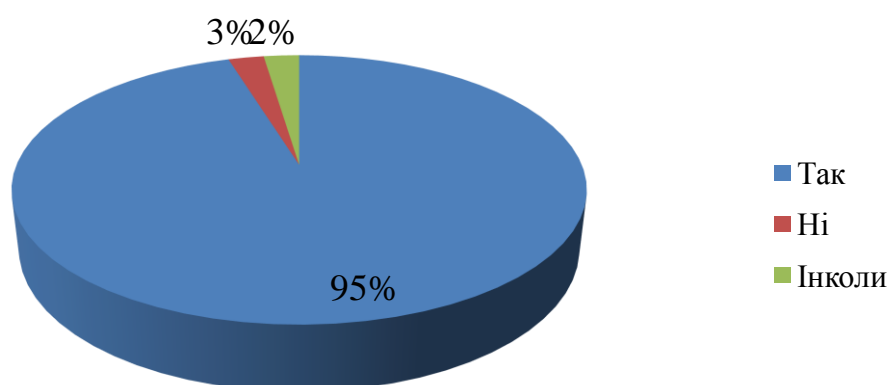

Рисунок 43 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: «**Чи інноваційні освітні методи та технології мають місце в професійній діяльності викладачів?**»,%.

З метою якісної підготовки майбутнього фахівця доцільно достатнім чином мотивувати його для отримання знань та вмінь. Хоча першочергова мотивація – це вибір самого здобувача освіти свого майбутнього фаху. У випадку невизначеності власного майбутнього нерідко можна зустріти списування та інші елементи недоброчесності при здобутті вищої освіти.

Саме тому в анкеті і було питання – «Чи під час виконання контрольних робіт Ви допускаєте списування?». На думку багатьох дослідників у цій сфері існує досить багато чинників, які провокують і сприяють цьому. Перш за все – це велика кількість предметів, обсяги письмових робіт та їх теоретична несумісність із практичним застосуванням. Результати опитування приємно здивували, адже 98% проанкетованих здобувачів вищої освіти не бачать сенсу у процесі списування, адже фах фінансиста обрали свідомо, а фаховий рівень професорсько-викладацького складу відповідає їхнім сподіванням та потребам.

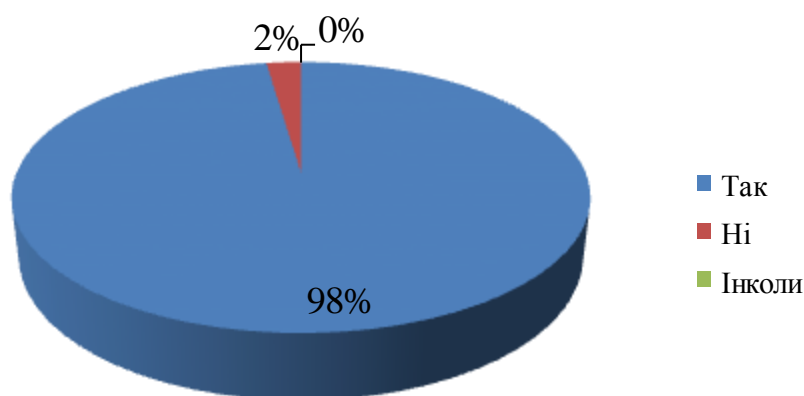

Рисунок 44 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи під час виконання контрольних робіт Ви допускаєте списування?»**

Наступне запитання стосувалося дотримання елементів людської гідності та свободи. Адже з метою підтримки належної дисципліни викладачі повинні проявляти певну вимогливість з поєднанням поваги до кожної особистості, яка здобуває вищу освіту. При створенні і закріпленні педагогом певних норм, правил можуть виникати спірні ситуації, які в окремих випадках здатні гальмувати освітній процес. Відповіді на запитання «Чи стикалися Ви з неповагою до людської гідності та свободи під час навчання в університеті?» дозволяють нам зрозуміти, що в університеті відсутні такі прояви.

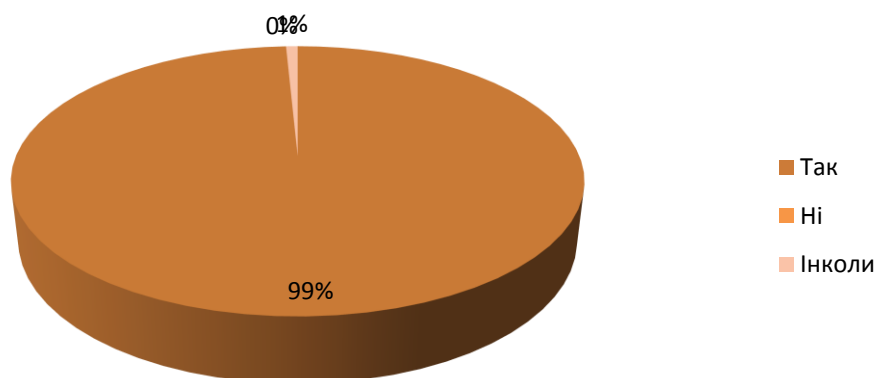

Рисунок 45 – Результати відповідей здобувачів вищої освіти на питання: **«Чи стикалися Ви з неповагою до людської гідності та свободи під час навчання в університеті?»**

Викладачі достатньо гнучко підходять до вирішення проблемних аспектів, якщо такі виникають, та сумлінно і з повагою ставляться до кожного здобувача освітніх послуг. Все ж 99% проанкетованих констатували відсутність таких проявів під час навчального процесу, що засвідчено на рисунку 45.

Підсумовуючи, варто зазначити, що дотримання принципів академічної доброчесності в університеті передбачає отримання не лише диплому, а належних навичок та знань, завдяки чесній та сумлінній праці викладачів, з одного боку, та здобувачів освіти з іншого.

ВИСНОВКИ

Виконане дослідження стосовно оцінювання якості організації освітнього процесу за освітньою програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» дозволяє зробити наступні висновки:

1. Опитувані студенти переважним чином засвідчили, що вони задоволені отримуваною освітою за спеціальністю, яку вони обрали. За час навчання вони мають змогу самостійно формувати власну освітню траєкторію в межах освітньої програми. Здобувачі освіти, які в майбутньому стануть фахівцями з фінансів, банківської справи та страхування, надали позитивну оцінку освітнього середовища, в якому вони перебувають і яке повністю задовольняє усі їх потреби щодо обраної ними спеціальності.

2. Стосовно використання впродовж процесу навчання різноманітних активних методів навчання, то, на думку студентів, дані методи в повній мірі використовуються викладачами університету. З їх допомогою відбувається більш дієве спонукання студентів до активної розумової праці. В подальшому такі навички дозволять здобувачам освіти послідовно, вдумливо і самостійно застосовувати отримані знання на практичних заняттях.

3. Задля того, щоб аудиторні заняття були змістовними, наповненими, цікавими та результативними, потрібно значну увагу приділяти якісним підходам відносно викладання навчального матеріалу. Завдяки цьому студенти будуть постійно перебувати у стані пізнання нових знань і на основі їх компіляції зможуть вибудовувати своє бачення стосовно фінансової проблематики, присутньої на момент вивчення окремої дисципліни. Викладачі кафедри, застосовуючи сучасні підходи до викладання навчальних дисциплін, серед яких виокремлюють евристичну бесіду, постановку проблемних запитань, активну самостійну роботу з навчальною літературою, цілеспрямовано та послідовно здійснюють виклад матеріалу.

4. Навчаючись в університеті, здобувач освіти прагне здобути якомога більше знань за визначений для цього проміжок часу, тому для нього

важливо досягнути потрібний обсяг знань відповідно до власного рівня інтелекту. Зважаючи на це, студенти в повній мірі мають можливість вільного вибору дисциплін вибіркового характеру. Окрім того, здобувачі освіти володіють правом вільного вибору як форми навчання, так і позанавчальних занять. В контексті цього, варто зацентувати увагу на тому, що базою високого рівня досягнень здобувача освіти є фахові, глибокі та системні знання. Завдяки їм він може та вміє використовувати здобуті знання на практиці, самостійно виконувати оцінку різноманітних проблемних ситуацій, економічних процесів, виявляти, інтерпретувати та обстоювати особисту позицію стосовно специфічних питань фінансового характеру. Дослідження засвідчили, що викладачі кафедри у достатній мірі сприяють зростанню їхніх освітніх досягнень, допомагають їм у засвоєнні та використанні на практиці здобутих знань.

5. Вміння самостійно здійснювати пошук нових знань, систематизувати і аналізувати дані, вміти висловлювати власну, аргументовану позицію виступають в якості вимог до здобувача вищої освіти. Завдяки науково-дослідній роботі здобувач освіти виробляє у себе здатність розв'язувати принципово нові завдання. За результатами опитування можна зробити висновок про те, що здобувачі освіти брали активну участь у науково-дослідній роботі кафедри, зокрема у студентському науковому гуртку.

6. Переважаюча більшість опитаних здобувачів освіти зазначили, що на їх думку практична підготовка за спеціальністю, яку вони обрали, є на високому рівні. Зокрема, викладачі кафедри часто проводять виїзні практичні заняття на виробництві, де за допомогою професіоналів-практиків краще пояснюється і засвоюється новий матеріал. Тому значну і неоціненну допомогу в таких випадках кафедрі надають стейкхолдери і роботодавці, особливо ті, на базі яких кафедра має відкриті філії. Співпраця з ними має обопільну вигоду, оскільки студенти таким чином краще засвоюють теоретичні знання, бачать, яким чином їх можна втілити на практиці, а представники роботодавців у ході таких зустрічей можуть оцінити

талановиту молодь і в подальшому запропонувати їй працевлаштування.

З метою покращення якості освітнього процесу у ЛНАУ, на думку здобувачів освіти, доцільно було б забезпечити:

1. Оновлення засобів поточного та підсумкового контролю, а також атестації здобувачів вищої освіти на засадах компетентнісного підходу.

2. Розширення обсягів проведення практичних занять на філіях кафедри (стейкхолдерів, роботодавців) із залученням до навчального процесу їх працівників.

3. Налагодження нових довгострокових зв'язків із фінансово-кредитними установами, підприємствами, організаціями, компаніями, починаючи від закріплення на них баз виробничої практики та закінчуючи цільовою підготовкою здобувачів освіти.

4. Максимальне закріплення здобувачів вищої освіти на місцях баз виробничої практики та їх реальну участь у виконанні виробничих завдань.

5. Покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу в частині раціонального та систематичного застосування сучасних та ефективних комп'ютерних технологій для засвоєння навчального інструментарію.

Підсумовуючи, варто зазначити, що у здобувачів освіти за спеціальністю «Фінанси, банківська справа та страхування» є чітка мотивація, бажання та всі належні умови для здобуття обраного фаху, закріплення та практичної реалізації отриманих знань у майбутньому.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи та страхування
протокол № 7 від 13. 01. 2020 р.

Завідувач кафедри,
к.е.н., доцент

Грицина О.В.

ДОДАТКИ

(форми анкет)

АНКЕТА

для опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми ОС Бакалавр спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Шановний респонденте! Дайте, будь ласка, відповіді на запитання, що стосуються якості освітньої програми, за якою Ви навчаєтесь.

Анкетування анонімне та проводиться з метою підвищення якості освітнього процесу у ЛНАУ.

1.	Що стало поштовхом до вибору Вами спеціальності, за якою ви навчаєтесь	☐ Поради батьків ☐ Поради колег або друзів ☐ Особисте бажання
2.	Ви задоволені якістю освіти, яку отримуєте за даною спеціальністю?	☐ Так, задоволений ☐ Задоволений частково ☐ Не задоволений
3.	Чи достатнім є зміст (перелік компонентів, дисциплін) освітньої програми для успішної роботи за фахом?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
4.	Чи задоволені Ви організацією навчального процесу ?	☐ Так, задоволений ☐ Задоволений частково ☐ Не задоволений
5.	Ви задоволені методами навчання і викладання за Вашою освітньою програмою?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
6.	Вкажіть, які активні методи навчання використовуються в освітньому процесі	☐ Лекції-дискусії ☐ Наочні засоби ☐ Ігрові ситуації ☐ Диспути, тренінги ☐ Творчі завдання ☐ Конкурси наукових робіт ☐ Бліц опитування, мозковий штурм ☐ Ніякі активні засоби не використовуються
7.	Чи усі дисципліни, які Ви вивчаєте, важливі для Вашої професійної діяльності?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
8.	Чи реалізується за Вашою спеціальністю вільний вибір дисциплін?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
9.	Оцініть рівень викладання дисциплін викладачами спеціальності	☐ Високий ☐ Достатній ☐ Недостатній
10.	Чи доводили до Вашого відома інформацію про мету, зміст, очікувані результати навчальних дисциплін до початку навчання?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
11.	Чи справедливим є оцінювання викладачами знань здобувачів освіти?	☐ Так, справедливим ☐ Частково справедливим ☐ Не справедливим
12.	Чи залучалися до навчального процесу фахівці-практики, представники роботодавців, експерти галузі?	☐ Так, залучаються ☐ Так, але переважно у вигляді позааудиторних заходів ☐ Ні, у жодному вигляді
13.	Чи проходження навчальної та виробничої практики сприяло підвищенню рівня Ваших знань та навичок?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
14.	Чи приймали Ви участь у науково-дослідній роботі здобувачів освіти?	☐ Приймаю участь у роботі наукового гуртка ☐ Публікую статті та тези у наукових збірниках ☐ Виступаю на наукових конференціях ☐ Поки що ні, але в майбутньому збираюся ☐ Ні, не приймаю
15.	Чи задоволені ви рівнем отриманих знань та вмінь під час навчання за обраною Освітньою програмою?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково

Вкажіть свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу у ЛНАУ _____

АНКЕТА
оцінювання рівня задоволеності здобувачів освіти методами
навчання і викладання та об'єктивністю оцінювання
(для спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»)

Шановний респонденте! Дайте, будь ласка, відповіді на запитання, що стосуються якості освітньої програми.

Анкетування анонімне та проводиться з метою підвищення якості освітнього процесу у ЛНАУ.

Запитання	Відповідь
1. Чи в ході навчання використовуються активні методи (мозкові штурми, ділові ігри, тренінги)?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
2. Чи виклад матеріалу є логічним, аргументованим, здатним зацікавити здобувачів освіти до навчання?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
3. Чи викладач сприяє зростанню освітніх досягнень здобувачів освіти?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
4. Чи викладачі націлюють здобувачів освіти на практичне використання теоретичних знань в майбутній професійній діяльності?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
5. Чи володіють викладачі високою ерудицією, інтелігентною манерою поведінки, естетичним зовнішнім виглядом?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
6. Чи володіють викладачі сучасними методами навчання та викладання?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
7. Чи доступними для здобувачів освіти критерії оцінювання знань?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
8. Чи є доступними для здобувачів освіти Освітні програми, графіки освітнього процесу, розклади і робочі програми навчальних дисциплін?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
9. Чи забезпечується викладачами комфортний мікроклімат в аудиторії та створюється сприятливу психологічна атмосфера у спілкуванні?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
10. Чи залучали Вас до участі в науково-дослідній роботі?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
11. Чи зрозуміло викладачі формулюють мету та програмні результати навчальної дисципліни?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
12. Чи мають здобувачі освіти доступ до навчальної та наукової літератури бібліотеки університету?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
13. Чи проведення іспитів відбувається у сприятливій та доброзичливій атмосфері?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
14. Чи задоволені Ви навчанням за обраною спеціальністю?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
15. Чи об'єктивні викладачі в оцінці знань студентів під час освітньої діяльності?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
16. Чи пропонує і послідовно керується викладач системою встановлених вимог і критеріїв для оцінки результатів освітньої діяльності?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково

АНКЕТА**для опитування здобувачів вищої освіти щодо задоволеності освітнім середовищем та наявними матеріальними ресурсами (спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»)**

Шановний респонденте! Дайте, будь ласка, відповіді на запитання, що стосуються якості освітньої програми, за якою Ви навчаєтесь.

Анкетування анонімне та проводиться з метою підвищення якості освітнього процесу у ЛНАУ.

1.	Чи в повній мірі висвітлюється інформація щодо навчання на сайтах університету?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
2.	Чи задоволені Ви віртуальним навчальним середовищем, яке використовується у навчальному процесі?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
3.	Чи на Вашу думку наявні на сайті університету форм інформування є зрозумілими?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
4.	Чи забезпечуються закладом вищої освіти належні побутові та санітарно-гігієнічні умови проживання в гуртожитку?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
5.	Чи спрєє наявна спортивна інфраструктура забезпеченню здорового способу життя?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
6.	Чи забезпечується комфортний психологічний клімат під час проживання в гуртожитку?	☐ Так ☐ Ні ☐ Інколи
7.	Чи зустрічалися Ви із випадками психологічного тиску впродовж навчання?	☐ Так ☐ Ні ☐ Інколи
8.	Чи в достатній мірі формується світогляд здобувачів освіти через моральне, естетично-культурне виховання?	☐ Так ☐ Ні ☐ Частково
9.	Як Ви оцінюєте існуючий у закладі вищої освіти рівень забезпеченості освітнього середовища життя і здоров'я здобувачів освіти?	☐ Високий ☐ Достатній ☐ Недостатній
10	Чи поінформовані Ви щодо можливості отримання соціальної підтримки від закладу вищої освіти?	☐ Так ☐ Недостатньо поінформований

АНКЕТА
для опитування здобувачів вищої освіти
щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Шановний респонденте! Дайте, будь ласка, відповіді на запитання, що стосуються якості освітньої програми, за якою Ви навчаєтесь.

Анкетування анонімне та проводиться з метою підвищення якості освітнього процесу у ЛНАУ.

1. Чи використовували Ви результати науково-дослідної роботи інших здобувачів освіти, видаючи їх за свої?	☐ Так ☐ Ні
2. Чи відомі Вам факти академічного плагіату та інших форм прояву академічної недоброчесності в університеті?	☐ Так ☐ Ні
3. Чи відомі Вам факти завищення або заниження викладачами оцінки знань здобувачів освіти?	☐ Так ☐ Ні
4. Чи дотримуються здобувачі освіти та викладачі правил і норм академічної доброчесності?	☐ Так ☐ Ні
5. Чи здійснюється контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти?	☐ Так ☐ Ні
6. Чи зустрічалися Ви з професійною некомпетентністю викладачів під час вивчення навчальних дисциплін?	☐ Так ☐ Ні
7. Чи інноваційні освітні методи та технології мають місце професійній діяльності викладачів?	☐ Так ☐ Ні
8. Чи під час виконання контрольних робіт Ви допускаєте списування?	☐ Так ☐ Ні
9. Чи стикалися Ви з неповагою до людської гідності та свободи під час навчання в університеті?	☐ Так ☐ Ні
10. Чи стикалися Ви з проявами академічного плагіату в університеті?	☐ Так ☐ Ні